

Afores, de Ramon Mas: els secrets de *Twin Puigs*

Ramon Mas crea un univers misteriós, claustrofòbic i ple de secrets en dos pobles que podrien estar a Osona

Ernest Alós / Barcelona - Dimarts, 12/09/2017



RICARD FADRIQUE

En un poble adossat a una urbanització inacabada, construïda sobre una masia on van tenir lloc fets molt tèrbols en el passat, la vida sembla que és normal. Roïnament normal. Però en realitat no ho és. A simple vista semblaria que la relació dels habitants de Puigsech amb els de Daltabaix –amb un ritu d’iniciació adolescent que passa per enfrontar-se a pedrades– és una manifestació de les típiques rivalitats locals, però el vincle entre els dos pobles gairebé bessons és molt més recargolat. Els veïns sembla que guarden els habituals secrets de qualsevol petita localitat: infidelitats, ressentiments, algun premi de loteria mai confessat... Però no, oculten una cosa molt més inquietant. I encara més fosc és el que s’amaga sota les roques d’aquell paisatge i als passadissos que discorren sota les cases més velles del poble.

[HUMOR UNA MICA ANIMAL](#)

Aquest és el món que ha creat **Ramon Mas**, l’editor que des del seu segell Les Males Herbes pugna per normalitzar el gènere fantàstic i de ciència-ficció en català (i l’humor tirant a animal, de propina) i que ara s’ha sotmès al criteri d’un col·lega, **Josep Cots**, de 1984, per publicar el llibre que vol iniciar un cicle narratiu a Puigsech: '**Afores**' (Edicions de 1984).

En aquesta primera aproximació són **vuit relats estretament relacionats entre si** que sumen un breu volum de 139 pàgines en què Mas crea un **univers misteriós, claustrofòbic i ple de secrets** en dos pobles que podrien estar a Osona. En el seu següent projecte serà una novel·la novel·la.

Aquest Puigsech vol que sigui el seu Knockemstiff, Ohio. O el seu Twin Peaks, per què no. O el poble inquietant amb salvatges tradicions ancestrals –«amb una estructura mítica pròpia»– de 'La mort i la primavera' de *Mercè Rodoreda*, una de les referències, juntament amb 'Els sots feréstecs' de **Raimon Casellas** o l'obra de **Prudenci Bertrana**, que inclou en la tradició literària catalana que carrega en el seu bagatge. Juntament amb 'El día que llegaron los marcianos', el clàssic de **Frederik Pohl** del qual pren l'estructura: en aquest últim cas, diversos relats de la vida de gent normal units pel fet que transcorren en paral·lel a un fet extraordinari que trenca aquesta normalitat, l'albirament d'una nau alienígena. En el cas d'aquest Afores, aquest fet extraordinari és tràgic, un suïcidi.

ALGUNES SIMILITUDS

«Podrien ser el poble on m'he criat i el del costat», diu Ramon Mas sense gaire èmfasi. És a dir, Sant Julià de Vilatorrada i Folgueroles, a la comarca d'Osona. «El paisatge, i un sentiment de fons, sí que estan en el llibre», admet l'escriptor.

Aquest sentiment de fons és inquietant, sí. Encara que Mas veu un clar avantatge a créixer, amb 14 o 15 anys, en un poble de, diguem-ne, mil o dos mil habitants. «Tens tota la societat al teu voltant; si hi ha 30 adolescents, et relaciones a l'institut amb tots ells, tant amb l'immigrant com amb el milionari, mentre que a la ciutat creixes envoltat de la gent de la teva classe social», reflexiona. «A la ciutat hi ha més incomunicació, fins i tot costa més tenir amics. Al poble et trobes amb la gent a tota hora, i fa que sembli que la coneguis molt, tothom s'ho creu, però en el fons sempre et preguntes què els passa de veritat als altres, perquè tot succeeix cap endins», afegeix.

Semblaria que es tracta de crònica social, de reflexió sobre el territori. Però no, puntualitza Mas. «Afores és en part costumista i en part fantàstica».